Kancelarko

Saznajte više ili zakažite besplatnu prezentaciju na:
paragraf.rs/kancelarko

Da li ste izabrali svoj program za elektronsko fakturisanje?

Kancelarko - Paragrafov program za e-Fakture

- Automatsko pravljenje XML verzije vaših faktura i slanje u državni Sistem Elektronskih Faktura (SEF)
- Integrisan sa državnim Sistemom Elektronskih Faktura (SEF)
- Uvek usklađen sa najnovijim propisima
- U Kancelarka je primenjeno 25 godina iskustva Paragrafa
- 4.000 + korisnika programa
- Mogućnost integracije sa Vašim računovodstvenim programom
- Najviši stepen zaštite podataka
- Besplatna obuka, doobuka i korisnička podrška

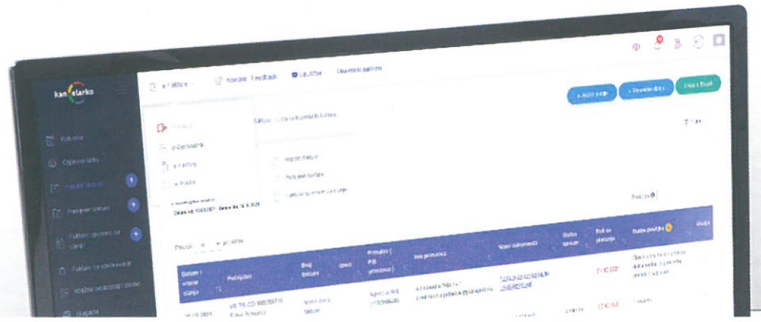

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

ISSN 2683-6092

Broj izašao iz štampe
21.9.2022.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад 34

PRAVO u pravosuđu : časopis za sudije, advokate, tužioce i ostale pravosudne profesije / glavni i odgovorni urednik Snežana Zvonarić. - 2020, br. 213/214 (jun)- . - Novi Sad : Paragraf Lex, 2020- . - 28 cm
Dva puta mesečno. - Je nastavak: Pravnik u pravosuđu = ISSN 2560-3248
ISSN 2683-6092 = Pravo u pravosuđu
COBISS.SR-ID 15565321

www.paragraf.rs | www.paragraf.ba

PRAVO U PRAVOSUĐU

septembar 2022.

broj 267/268

PRAVO U PRAVOSUĐU

Časopis za sudije, advokate, tužioce i ostale pravosudne profesije

AKTUELNO

Izveštaj o praćenju stanja u pravosuđu za 2021. godinu: Pristup pravdi u krivici

IZDVAJAMO

Zakonska i sudska rehabilitacija građana lišenih života, slobode ili drugih prava iz političkih, verskih, nacionalnih ili ideoloških razloga

Postupak u sporovima male vrednosti

SPECIJALNO ZA PRAVOSUDNE PROFESIJE

Advokati

AKTUELNA SUDSKA PRAKSA

PARAGRAF INTERVJU:
prof. dr Stevan Lilić

Pravni komplet
267/268
septembar 2022.

Sve informacije u vezi sa usmenim konsultacijama možete naći na internet stranici **paragraf.rs**

BUDITE NA PRAVNOJ STRANI

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

www.paragraf.rs | www.paragraf.ba

Kancelarko

Saznajte više ili zakažite besplatnu prezentaciju na:
paragraf.rs/kancelarko

Da li ste izabrali svoj program za elektronsko fakturisanje?

Kancelarko - Paragrafov program za e-Fakture

- Automatsko pravljenje XML verzije vaših faktura i slanje u državni Sistem Elektronskih Faktura (SEF)
- Integrisan sa državnim Sistemom Elektronskih Faktura (SEF)
- Uvek usklađen sa najnovijim propisima
- U Kancelarka je primenjeno 25 godina iskustva Paragrafa
- 4.000 + korisnika programa
- Mogućnost integracije sa Vašim računovodstvenim programom
- Najviši stepen zaštite podataka
- Besplatna obuka, doobuka i korisnička podrška

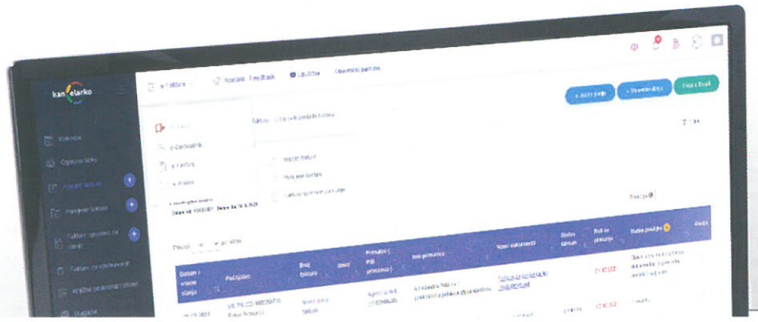

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

ISSN 2683-6092

Broj izašao iz štampe
21.9.2022.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад 34

PRAVO u pravosuđu : časopis za sudije, advokate, tužioce i ostale pravosudne profesije / glavni i odgovorni urednik Snežana Zvonarić. - 2020, br. 213/214 (jun)- . - Novi Sad : Paragraf Lex, 2020- . - 28 cm
Dva puta mesečno. - Je nastavak: Pravnik u pravosuđu = ISSN 2560-3248
ISSN 2683-6092 = Pravo u pravosuđu
COBISS.SR-ID 15565321

www.paragraf.rs | www.paragraf.ba

PRAVO U PRAVOSUĐU

septembar 2022.

broj 267/268

PRAVO U PRAVOSUĐU

Časopis za sudije, advokate, tužioce i ostale pravosudne profesije

AKTUELNO

Izveštaj o praćenju stanja u pravosuđu za 2021. godinu: Pristup pravdi u krivici

IZDVAJAMO

Zakonska i sudska rehabilitacija građana lišenih života, slobode ili drugih prava iz političkih, verskih, nacionalnih ili ideoloških razloga

Postupak u sporovima male vrednosti

SPECIJALNO ZA PRAVOSUDNE PROFESIJE

Advokati

AKTUELNA SUDSKA PRAKSA

PARAGRAF INTERVJU:
prof. dr Stevan Lilić

Pravni komplet
267/268
septembar 2022.

Sve informacije u vezi sa usmenim konsultacijama možete naći na internet stranici **paragraf.rs**

BUDITE NA PRAVNOJ STRANI

Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

www.paragraf.rs | www.paragraf.ba

USMENI I PISANI KONTAKT SA REDAKCIJOM

Vreme telefonskih konsultacija iz oblasti radnih odnosa, kompanijskog i trgovinskog prava i oblasti pravosuđa i pravosudnih profesija za sve redakcije: od 10 do 13 časova

PRIVATNI SEKTOR	
POREZI I FISKALNE KASE:	060/3370-215 060/3370-212 060/6304-487 060/6304-485
RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA:	060/3370-229 060/3370-121
ZARADE:	060/3370-236 060/3370-235 060/3370-211
RADNI ODNOSI:	060/630-4481 060/3370-202 060/3370-178
PRIVREDA, TRGOVINA, UGOVORNO PRAVO I PRAVOSUĐE:	060/3370-218 060/3370-223 060/3370-219 060/3370-221
CARINE, DEVIZNO POSLOVANJE I PLATNI PROMET:	060/3370-216 060/3370-217
JAVNI SEKTOR	
PLATE I RADNI ODNOSI	060/3370-208 060/6304-486
FINANSIJE I RAČUNOVODSTVU	060/3370-209 060/3370-210
PRAVNA PITANJA:	060/3370-208 060/3370-206 060/6304-486
OSTALE OPCIJE	
SEKRETAR REDAKCIJE: 060/3370-174	

SLUŽBA NAPLATE: 063 379 334

SLUŽBA ZA ORGANIZACIJU SAVETOVANJA: 063 379 541

Postavljanje pisanih pitanja vrši se preko formulara kome možete pristupiti na naslovnoj strani veb sajta **www.paragraf.rs/redakcija**

Popunite formular sa Vašim kontakt podacima, u predviđeno polje upišite Vaše pitanje i pošaljite.

Redakcija: 011/40-20-910, opcija 0;
e-mail: redakcija@paragraf.rs

Sadržaj

4 Paragraf vesti

6 Paragraf intervju

prof. dr Stevan Lilić

PRAVO U PRAVOSUĐU

Časopis za sudije, advokate, tužioce i ostale pravosudne profesije

Izdavač:
Paragraf Lex d.o.o.
21208 Sremska Kamenica,
Novi Sad
Cara Lazara 36
tel: 011/3290-498
Direktor:
Saša Srdanović

Glavni i odgovorni urednik:
Snežana Zvonarić
Redakcija:
Mile Orlović
Dragana Tošić
Nebojša Otović
Aleksandra Vasić
Tatjana Orlović
Ivana Đurović
Marko Mihajlov
Sekretar redakcije:
Snježana Memiš
Autor časopisa:
Ljiljana Pjevač Pejović
Prelom i dizajn:
Rada Pavlović
Nikola Đukanov
Dizajn korice:
Dušan Đorđević
Štampa:
Beograf, Nova Pazova

Copyright©Paragraf
www.paragraf.rs

IZVEŠTAJ O STANJU U PRAVOSUĐU

11 IZ IZVEŠTAJA O PRAĆENJU STANJA U PRAVOSUĐU ZA 2021. GODINU

VANPARNIČNI POSTUPAK

35 ZAKONSKA I SUDSKA REHABILITACIJA GRAĐANA LIŠENIH ŽIVOTA, SLOBODE ILI DRUGIH PRAVA IZ POLITIČKIH, VERSKIH, NACIONALNIH ILI IDEOLOŠKIH RAZLOGA

KRIVIČNO PRAVO

43 MERA BEZBEDNOSTI OBAVEZNO LEČENJE NARKOMANA IZ ČLANA 83. KRIVIČNOG ZAKONIKA KAO KRIVIČNA SANKCIJA U SUDSKOJ PRAKSI

50 TAJNI NADZOR KOMUNIKACIJE

54 KRIVIČNO DELO ZLOUPOTREBA POLOŽAJA ODGOVORNOG LICA IZ ČLANA 227. KRIVIČNOG ZAKONIKA U SRPSKOM KRIVIČNOM ZAKONODAVSTVU I SUDSKOJ PRAKSI

PARNIČNI POSTUPAK

69 PUNOMOĆJE U SKLADU SA ZAKONOM O PARNIČNOM POSTUPKU, ZAKONOM O OBLIGACIONIM ODNOSIMA I PORODIČNIM ZAKONOM

72 POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VREDNOSTI

SPECIJALNO ZA PRAVOSUDNE PROFESIJE

Advokati

77 ODGOVORI NA AKTUELNA PITANJA IZ OBLASTI ADVOKATURE

SUDSKA PRAKSA

87 DOZVOLJENOST PROMETA PRAVA DRŽAVINE NA OBJEKTU BEZ ODOBRENJA ZA GRADNJU

89 OVLAŠĆENJA SUDA KOD ODLUKE O POVERI DETETA

90 OSNOV ŠTETE POVODOM RADOVA NA ZEMLJIŠTU

91 NEDOPUSTIVOST IZVRŠENJA NA FUDBALSKOM IGRALIŠTU

93 ISPUNJENJE USLOVA ZA KONSTITUISANJE PRAVA SLUŽBENOSTI

94 ZNAČAJ PREDISTRAŽNOG POSTUPKA U VEZI SA POVREDOM PRAVA NA ŽIVOT

96 NEMOGUĆNOST NEPOSREDNE PRIMENE MEĐUNARODNOG KRIVIČNOG PRAVA

99 NEPOSTOJANJE USLOVA ZA OPOZIV UGOVORA O POKLONU

PARAGRAF
Pravna i ekonomska izdanja
za uspešno i zakonito poslovanje

Premium paket vebinara

Do **80%** uštede
prilikom kupovine godišnjeg paketa

Kupovinom Premium godišnjeg paketa vebinara **ostvarujete pravo da prisustvujete svim vebinarima u organizaciji kompanije Paragraf**, iz svih zakonodavnih oblasti tokom godinu dana od dana uplate.

Samo u poslednjih godinu dana uspešno smo održali skoro 70 edukacija na najrazličitije aktuelne teme koje se tiču i privatnog i javnog sektora.

Kupovina paketa i više informacija na: **paragraf.rs/paketi**

Ili skenirajte QR kod

Radi pristupa aktuelnim dnevnim vestima skenirajte QR kod putem aplikacije na mobilnom uređaju ili posetite naš sajt na adresi:

WWW.PARAGRAF.RS

Za pregled dnevnih vesti skenirajte QR kod

Skenirajte

BROJ ŽRTAVA NASILJA U PORODICI - JUL MESEC 2022. GODINE

Podaci su prikazani na mesečnom nivou i odnose se na pol i odnos učinioca i žrtve nasilja u porodici u slučajevima u kojima su od strane sudova produžene hitne mere za 30 dana, prema Zakonu o sprečavanju nasilja u porodici. Podatke prikuplja Republičko javno tužilaštvo, a analizira i obrađuje Ministarstvo pravde.

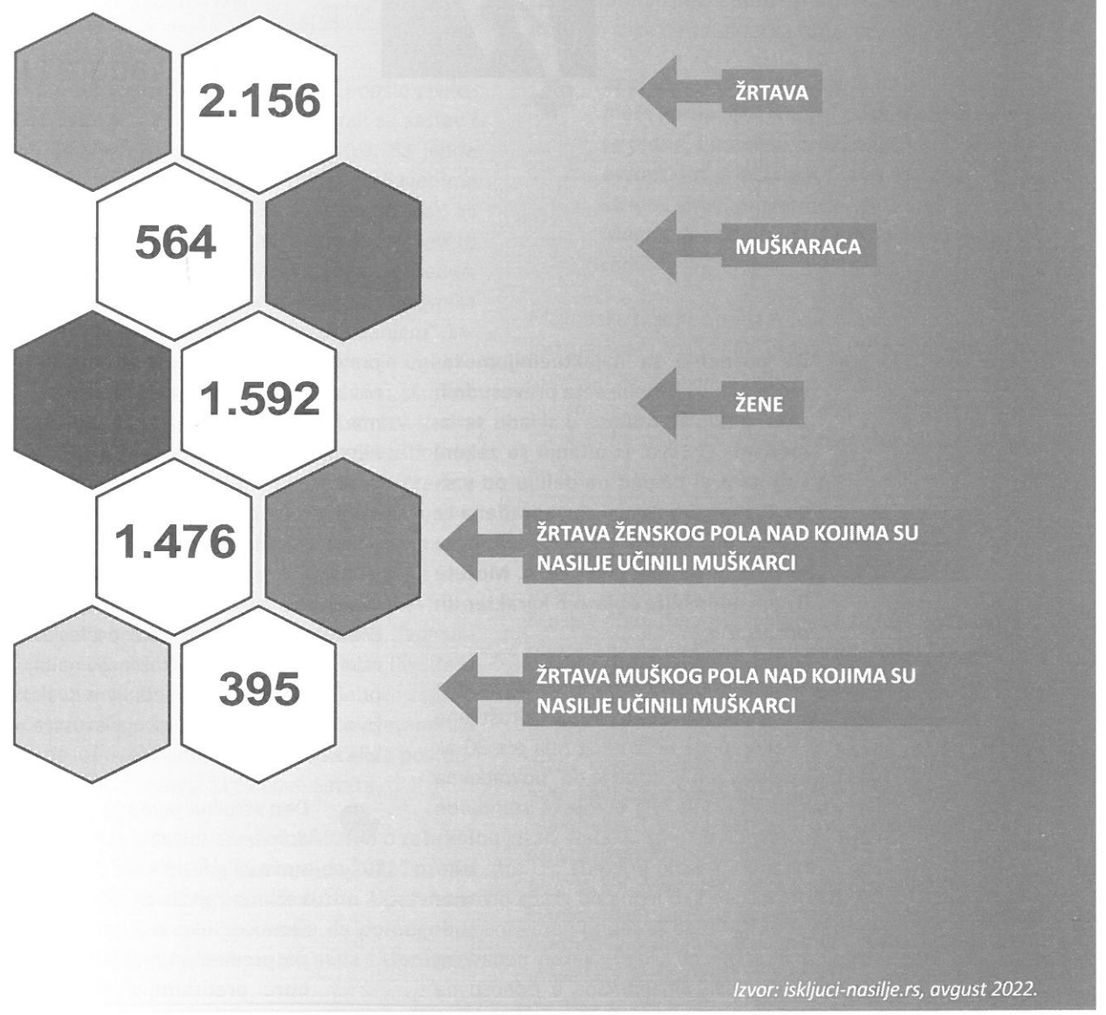

Izvor: iskljuci-nasilje.rs, avgust 2022.

intervju

Razgovarali smo sa
prof. dr Stevanom Lilićem

Da počnemo sa najaktuelnijom temom a to su izmene seta pravosudnih zakona koji se donose u skladu sa izmenama Ustava. U pitanju su zakoni koji na prvi pogled ne deluju od važnosti za svakodnevni život građana te samim tim i njihovo interesovanje za navedene izmene nije veliko. Možete li nam malo bliže objasniti karakter tih propisa?

Za razliku od prethodnog socijalističkog sistema "jednistva vlasti, udruženog rada i društvene svojine", nakon pada Berlinskog zida pre 30-ak godina, i u našoj zemlji došlo je do "povratka na fabrička podešavanja" na evropske standarde na vidu ustavnog sistema "podele vlasti, političkog pluralizma i tržišne privrede". U tom kontekstu, pravosuđe kao jedna od grana državne vlasti, a u okviru toga posebno nezavisna sudska vlast igra ključnu ulogu. Nakon nedavnog usvajanja ustavnih amandmana u odnosu na pravosudni sistem, javila se potreba usklađivanja seta pravosudnih zakona sa ovim promenama. Iako su u pitanju zakoni koji na prvi pogled nemaju neposredni značaj na svakodnevni život građana, radi se o veoma značajnim propisima čiji je cilj da ojačaju vladavinu prava, povećaju efikasnost sudskih i tužilačkih procedura koje treba da se realizuju u tzv. razumnom roku (npr. slučaj ubistva novinara Ćuruvija traje više od dvadeset godina), učvrste profesionalni i moralni integritet sudija i tužilaca i na taj način doprinesu boljem i bezbednijem svakodnevnom životu građana. Dosadašnja iskustva nisu uvek bila za pozitivnu ocenu.

Deo stručne javnosti oglasio se povodom izmena Zakona o Visokom savetu sudstva gde se kaže da Savet odlučuje većinom glasova svih članova, a izuzetno odluku o izboru predsednika i potpredsednika Saveta, odluku o izboru predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova, odluku o razrešenju predsednika Vrhovnog suda i predsednika ostalih sudova i odluku o razrešenju sudije, Savet donosi većinom od osam glasova. Imajući u vidu strukturu saveta (sedam sudija i četiri istaknuta pravnika koje bira Narodna skupština) da li će ovo dovesti do uticaja izvršne vlasti na izbor predsednika sudova?

Nakon nedavnog usvajanja ustavnih amandmana u odnosu na pravosudni sistem, javila se potreba usklađivanja seta pravosudnih zakona sa ovim promenama

Kao što je poznato, najviše pažnje stručne i opšte javnosti u vezi sa ustavnim amandmanima izazvali su sastav i nadležnosti "novog" Visokog saveta sudstva. Sa jedne strane, odustalo se od prvobitnog predloga da Savet ima jednak broj članova (što je organizaciona anomalija), ali je u konačnoj verziji usvojenih amandmana sastav Saveta definisan tako da ga čine 11 članova, a od toga predsednik Vrhovnog suda, šest sudija, ali i četiri istaknuta pravnika koje bira Narodna skupština. Ovim "resetovanjem" sastava i nadležnosti Saveta, Narodna skupština je izgubila ovlašćenje da vrši direktan izbor sudija, Međutim, skupština ipak zadržava značajan politički uticaj putem tzv. izbora istaknutih pravnika, jer čim člana Saveta bira Skupština takvo lice po prirodi stvari ne predstavlja i ne dela u interesu sudske grane vlasti, već, dela u političkom interesu parlamenta, odnosno političke grupacije koja u parlamentu ima većinu. Poseban problem izbora istaknutih pravnika je u nedostatku jasnih kriterijuma (osim 10 godina iskustva u pravnoj struci, i da nisu članovi političke stranke). Zanimljivo je da su na nedavnoj konferenciji na Pravnom fakultetu u Beogradu o pravosudnim amandmanima, sudije koje su aktivno učestvovale u izradi amandmana u izjavama za medije rekli da još uvek nemaju jasnu predstavu o postupku izbora istaknutih pravnika za članove Saveta.

Ovih dana je aktuelna i odluka MUP-a o zabrani okupljanja učesnicima "Evroprajda 2022" protiv koje su organizatori podneli tužbu Upravnom sudu. Koliko Upravni sud može da pomogne u ovoj situaciji, budući da su do sada i Upravni i Ustavni sud više puta ovakve zabrane proglašavali nezakonitim i neustavnim?

Zapravo, pitanje održavanja "Evroprajda 2022" u Beogradu nije sporno. Sporna je tzv. Gej parada, tj. javna manifestacija u vidu šetnje koja je zakazana za 17. septembar. U tom kontekstu, održavanje ove šetnje je prvenstveno pitanje ostvarivanja fundamentalne ustavne slobode građana na okupljanja na javnim mestima. U aktuelnom kontekstu, slododno okupljanje i šetnja građana, međutim, država je represivnim merama preko ministarstva policije protivustavno i vanzakonito zabranila. Objašnjenje MUP-a da ovo okupljanje predstavlja "bezbednosni rizik" je istovremeno i otvorena diskriminatorska akcija protiv sopstvenih građana, ali i poruka da (pod pretpostavkom da stvarno jeste bezbednosni rizik) državni aparat sile i policija nisu u stanju da na prostoru od 3-4 ulice i na 2-3 sata garantuju bezbednost građana Beograda i Srbije. Videćemo kako će se situacija razvijati.

Imajući u vidu, kako ste jednom naglasili, razmere korupcije i stanje ljudskih prava u regionu, sa jedne, i ustavnu proklamaciju o "pripadnosti evropskim principima i vrednostima", sa druge strane, pravi je trenutak da i Srbija usvoji svoj Magnitski zakon. O kakvim se zakonima tu radi?

Magnitski zakoni predstavljaju novu generaciju pravnih instrumenata vladavine prava u zaštiti ljudskih prava, i uporedu sa ustavnim sudom i zaštitnikom građana (ombudsmanom), spada u red monumentalnih tvorevina savremene pravne civilizacije kojim se obuzdava politička svemoć, ograničava birokratska samovolja i efikasno sprečava globalna koruptivna aktivnost. Magnitski zakoni uvode tzv. ciljane sankcije licima i firmama za koje se tvrdi da koruptivnim aktivnostima vrše teške povrede ljudskih prava. Zakon je nazvan po Sergiju Magnitskom koji je u Moskvi otkrio finansijski kriminal visokih državnih funkcionera, koji su da bi zataškali slučaj, Magnitskog uhapsili i dan pre puštanja na slobodu pretukli, mučili i ubili.

Za razliku od tradicionalnih političkih sankcija prema nekoj državi koje neselektivno pogađaju celokupno stanovništvo (npr. sankcije prema Južnoafričkoj uniji zbog rasističkog "aparheida"), pravni akti o restriktivnim merama i ciljanim sankcijama zbog povrede ljudskih prava (i korupcije), danas poznati kao Magnitski zakoni, imaju za cilj izricanje ličnih i/ili imovinskih sankcija stranim državljanima koji su neposredno ili posredno odgovorni za najteže povrede ljudskih prava i korupciju (koja je povezana sa povredom tih prava).

Poslednjih desetak godina sve veći broj država (više od 30), uključujući i Evropsku uniju, opredeljuje se da u svoj pravni sistem uvede neki oblik Magnitskog zakonodavstva, bilo kao posebne celovite zakone (tzv. globalni Magnitski zakoni), bilo u vidu izmena i dopuna postojećih zakona.

Zanimljivo je da su na nedavnoj konferenciji na Pravnom fakultetu u Beogradu o pravosudnim amandmanima, sudije koje su aktivno učestvovale u izradi amandmana u izjavama za medije rekli da još uvek nemaju jasnu predstavu o postupku izbora istaknutih pravnika za članove Saveta

U decembru 2020. godine, Savet Evropske unije usvojio je Odluku (CFSP) 2020/1999 i Uredbu (2020/1998) o restriktivnim merama protiv lica odgovornih za teške povrede ljudskih prava. Globalni režim sankcija zbog povreda ljudskih prava Evropske unije nema za cilj određenu zemlju ili njeno stanovništvo. Umesto toga, ove sankcije (globalno) ciljaju specifične politike i aktivnosti stranih odgovornih lica za teške povrede ljudskih prava sa namerom da preventivno deluju na odvraćanje od ovih aktivnosti.

Građanima Srbije "magnitske sankcije" nisu nepoznate: pre nekoliko godina uvedene su jednoj grupi srpskih državljana zbog koruptivne prodaje oružja (S. Terzić i drugi), a zbog korupcije nedavno i grupi srpskih građana i sa njima povezanim pravnim licima sa Kosova (braća Veselinovi i drugi). Sankcije zabrane putovanja uvedene su i pojedinim državljanima Bosne i Hercegovine iz entiteta RS (M. Dodik, Ž. Cvijanović).

Polazeći od dosadašnjih iskustava u svetu, kao i od važećeg ustavnog okvira u Srbiji, moglo bi se pristupiti izradi i usvajanju jednog "Zakona o restriktivnim merama zbog teških povreda ljudskih prava". Postojeća uporedna iskustva zakonodavstva u uvođenju restriktivnih mera usmerena su u dva osnovna pravca: a) izmene i dopune postojećeg zakonodavstva (in parte), pre svega zakona o strancima ili finansijskim i imovinskim sankcijama (npr. Velika Britanija, Estonija, Litvanija, Letonija, Gibraltar), s jedne strane, i b) usvajanje celovitog (in toto) posebnog zakona (npr. SAD, Kanada, Evropska unija).

Budući da ste preko 20 godina bili profesor Pravnog fakulteta, kako gledate na uvek aktuelni problem starih studenata. Kako do toga dolazi i da li je konstantno produženje rokova za završetak jedini način rešavanja tog problema?

Pitanje tzv. starih studenata je još uvek aktuelno. To zapravo znači da univerzitetske i fakultetske vlasti nemaju odgovarajuću stručnost i administrativni kapacitet da efikasno upravljaju (već decenijama) gorućim pitanjima studentske populacije. Pošto je "dara prešla meru", verovatno bi najracionalnije bilo uvesti neki poseban "skraćeni i povoljniji" režim za ove studente. Ovo iz razloga što se u većini slučajeva radi o licima koja su se u međuvremenu zaposlila i osnovala porodice, a formalne diplome su im potrebne kako bi zadržali radna mesta i obezbedili egzistenciju.

Magnitski zakoni uvode tzv. ciljane sankcije licima i firmama za koje se tvrdi da koruptivnim aktivnostima vrše teške povrede ljudskih prava

6. Za kraj, da li možete da date neki savet mladim ljudima koji ovih dana upisuju Pravni fakultet kao i onima sveže diplomiranim, odnosno da li postoji neki savet koji bi voleli da je neko od starijih kolega Vama dao kada ste počinjali?

Moj savet (mada nije baš moj) je jedna drevna mudrost koja glasi: "možda ne možeš uvek raditi ono što želiš, ali uvek želi to što radiš". •